

ВИКОРИСТАННЯ ПРЕЗЕНТАЦІЙ POWER POINT У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ СПЕЦІАЛЬНОСТІ

На теперішній день знання іноземної мови для більшості студентів є запорукою їхнього майбутнього професійного успіху, вагомим рушієм кар'єрного росту, однією з провідних вимог сучасного роботодавця. Особливо це стосується майбутніх фахівців з міжнародних відносин, для яких іноземна мова є складовою професійної підготовки. Для таких важливі не просто знання іноземної мови, а набуті практичні вміння та навички її професійно використовувати. Щоб забезпечити на належному рівні якісну мовну підготовку викладач має володіти сучасними освітніми технологіями серед яких: професійно-орієнтоване навчання іноземної мови; проектні технології навчання; інформаційні та телекомунікаційні технології; робота з навчальними комп'ютерними програмами з іноземних мов (система мультимедіа); дистанційні технології в навчанні; створення презентацій в програмі PowerPoint; використання інтернет-ресурсів, навчання іноземної мови в комп'ютерному середовищі, яке наближує ситуації мовного середовища (форуми, блоги, електронна пошта); новітні тестові технології (створення банка діагностичних матеріалів з курсу навчального курсу «Іноземна мова спеціальності») тощо.

Презентації в PowerPoint відіграють важливу роль в організації сучасного навчально-виховного процесу, особливо з використанням інноваційних технологій навчання. Вони підвищують ефективність лекції, практичного заняття, є дуже зручною формою представлення результатів самостійної роботи студентів: виконання проекту, самостійного дослідження, практики.

Об'єкт дослідження – презентації Power Point в процесі вивчення іноземної мови спеціальності.

Метою дослідження є вивчення особливостей та ефективності використання презентацій Power Point, визначення їхньої ролі, переваг та недоліків у процесі навчання іноземної мови спеціальності.

Педагогічні й теоретичні аспекти впровадження інформаційних технологій у навчальний процес висвітлені у працях знаних вчених: В. Бикова, Р. Гуревича, М. Жалдака, Ю. Жук, М. Кадемія, Р. Мартинової, Н. Тверезовської, Л. Ястребова та інших. Вони стверджують, що якісна мовленнєва підготовка студентів неможлива без використання сучасних інформаційних і телекомунікаційних освітніх технологій. За висловлюванням Р. Мартинової, засоби інформаційних технологій стимулюють розвиток внутрішнього мовлення як основи мовленнєво-розумової діяльності, зокрема, такої як мислення, сприймання, увага та пам'ять; підтримують інтерес до заняття; стимулюють іншомовну мовленнєву діяльність; створюють і підсилюють мотивацію; відкривають додаткові можливості рефлексії; розширюють можливості подання інформації [3].

Перш ніж перейти до ґрунтовного розгляду презентацій Power Point, які належать до інформаційних технологій, спробуємо з'ясувати їх суть. Програма PowerPoint, входить до пакету Microsoft Office, дає можливість створювати файли, які містять певну інформацію, діаграми, графіки, малюнки, елементи анімації. Кожна сторінка презентації називається слайдом, а презентація в свою чергу складається з кількох слайдів, які зберігаються в одному файлі. Розроблену презентацію можливо представляти в електронному вигляді за допомогою проєктора, роздруковувати у вигляді роздаткового матеріалу або розповсюджувати через мережу Інтернет. Передбачена можливість збереження презентації дозволяє використовувати та змінювати її відповідно до вимог навчання.

Питання ролі, місця та часу використання презентацій Power Point у процесі навчання залишається за викладачем [4]. Використання презентацій Power Point у процесі навчання іноземної мови спеціальності передбачає наступні напрямки реалізації

педагогічної діяльності, які можна поділити на дві групи відповідно до участі студентів у проектуванні та створенні презентацій. До першої групи слід віднести ті освітні продукти, які розробляються викладачем – для подання змісту навчального матеріалу (на лекціях, практичних заняттях). У такому випадку студентам відводиться лише пасивна роль отримувача інформаційних даних, але забезпечується можливість зорового сприймання інформації разом із словом викладача. До другої групи належать ті, які виконуються студентами самостійно, де останнім належить активна роль. Вони самостійно, або ж погоджено з викладачем, обирають зміст навчання в рамках навчальної теми, планують (визначають) послідовність її вивчення, презентують результати.

Проведені нами дослідження свідчать, що із запровадженням у процес вивчення іноземної мови спеціальності презентацій Power Point підвищується пізнавальна активність студентів, і значно зростає в тих випадках, коли останнім надається можливість самостійно виконати цікавий, особливо, професійно спрямований навчальний проект, дослідження, або вивчити тему і за допомогою інформаційних технологій презентувати результати своєї роботи. Майже всі студенти використовують шанс випробувати себе у професійній ролі, намагаються продемонструвати професійні знання іноземною мовою, виявити свої вміння формулювати, висловлювати думку, відстоювати власну ідею. У такий спосіб вони «вживаються у професію», закріплюють знання з фахової дисципліни, набувають навичок виступу, презентації іноземною мовою. У півтора рази зросло число студентів, бажаючих займатися дослідницькою діяльністю. Не останню роль тут зіграла і отримана можливість виявити себе.

За кількістю студентів, які готують і демонструють презентації можна виділити наступні групи:

- індивідуальні – розробляються і створюються одним студентом (презентація частини теми);
- групові – розробляються і створюються малою групою студентів (2–3 особи);
- колективні – готуються всією групою. Використовуються здебільшого в тому випадку, коли тема виноситься на самостійне вивчення. Кожен студент працює над конкретним елементом теми та по завершенню проекту, всі мають доступ до повної інформації.

У науковій літературі відсутня загальна класифікація презентацій за змістом та оформленням. Наприклад, Л. Ястребов [5] пропонує класифікувати презентації за ступенем їх «оживлення» різними ефектами. Він виділяє такі групи презентацій:

1. Офіційна презентація – різного роду звіти, доповіді тощо. Готуються для серйозної аудиторії, для якої необхідним є строгий дизайн, витриманість, єдиний шаблон оформлення для всіх слайдів, вимагається чітке структурування та розміщення на слайдах всіх тез доповіді. Доцільно використовувати цей тип на завершальному етапі вивчення теми, коли в тезисному порядку можна зобразити основний зміст теми.

2. Офіційно-емоційна презентація. Така презентація використовується для двох цілей: передати слухачам деяку офіційну інформацію та надихати їх, переконати в чомусь. Така презентація буде ефективною на початку вивчення теми, допоможе зацікавити студентів, стимулюватиме їх пізнавальну активність.

3. «Плакати». У цьому випадку презентація складається тільки з ілюстративного матеріалу. На слайдах – тільки ілюстрації з мінімумом підписів, комп'ютер використовується як звичайний проектор. Вся робота з пояснення змісту покладається на доповідача. Дуже бажаний єдиний шаблон оформлення. Використовується в процесі аудиторної роботи, готується викладачем і спонукає студентів до говоріння.

4. «Подвійна дія». На слайдах презентації крім зображень використовується текстова інформація. Вона може або пояснювати зміст слайду або його «розширювати». Може готуватися як викладачем так і студентами. Зручна, ефективна для подачі нового матеріалу, так як студенти сприймають не суху теорію, а підкріплену малюнками, це сприяє кращому запам'ятовуванню.

5. Інтерактивний семінар використовується для проведення семінару в режимі діалогу з аудиторією. Важливу роль відіграють запитання та відповіді слухачів, їх реакції на запитання і твердження.

6. Електронний роздатковий матеріал. Матеріал презентації має викладатися вичерпно докладно, оскільки у слухача немає можливості перепитувати доповідача. Додатковий матеріал може міститися у гіперпосиланнях або у спеціальних замітках до слайду. Якщо презентація призначена для самостійної роботи, її інтерфейс, навігація по слайдах, можливості розгалуження мають бути добре продумані та обґрунтовані. Готується викладачем.

7. «Інформаційний ролик». Ролик має демонструватися самостійно і незалежно від доповідача, причому автоматично повертатися до його початку. Весь показ проходить у автоматичному режимі. Презентація містить матеріали інформаційно-рекламного характеру, наочні матеріали, розраховані на швидке сприйняття. Добре, коли така презентація супроводжується дикторським пояснюючим автентичним текстом. Озвучені фрагменти під час заняття завжди викликають пошвавлення в аудиторії, чим переключається увага студентів і підтримується гострота їхнього сприймання.

Відповідно до кількості типів презентацій, у різних ситуаціях вони виконують різні дидактичні функції: служать опорою (слуховою, зоровою) для засвоєння знань; ілюстрацією або засобом повторення чи узагальнення навчального матеріалу; замінюють традиційний підручник. У будь-якому випадку мультимедійний засіб навчання є основним або додатковим джерелом знань. Використання презентацій Power Point в процесі вивчення іноземної мови спеціальності може досягти максимального ефекту, за умови її правильної побудови, якщо вона є цілісним продуктом, а не набором елементів. Так само як структура реферату, курсової, дипломної роботи обов'язково має містити: вступ (введення в тему); основну частину (виклад інформації); висновки (підсумок, резюме, рекомендації), презентація має мати такі ж складові. Перед підготовкою презентації слід чітко спланувати, логічно побудувати її зміст, структуру. В процесі презентації важливими факторами виступають:

- змістовність – інформація, яку слід донести до слухачів, яка підлягає запам'ятовуванню;
- комунікативність – вимова, манера, вміння донести інформацію до слухача.

Під час проведення презентації доповідач завжди має контролювати два моменти: «про що» та «як» він говорить. Суть використання презентації полягає не лише в передачі певної інформації, вона має переконати слухачів, зацікавити кожного. Важливо також пам'ятати, що презентація це не лекція і тривати вона має від 3 до 15 хвилин. «Правило повторення» – те, що аудиторія, на вашу думку має обов'язково запам'ятати в презентації повторюється три рази. Але ці повторення не мають бути однотипними.

Наш досвід використання презентацій Power Point у процесі вивчення іноземної мови спеціальності засвідчив, що їх ефективність слід визначати сукупністю показників. Серед них: збільшення пізнавальної активності студентів, бажання виконувати дослідницьку роботу; набуття навичок самостійної роботи з комп'ютером і використання іноземної мови спеціальності одночасно; формування професійної підготовленості майбутніх фахівців міжнародних відносин тощо. Що і було підтверджено практикою. Ми визначили переваги і недоліки використання презентацій Power Point у процесі вивчення іноземної мови спеціальності.

До переваг слід віднести:

- презентації можуть використовуватися не лише під час заняття, але і вдома самостійно (приклад, з метою самоосвіти);
- можливість при потребі редагувати презентації (змінювати структуру, дизайн та навіть зміст);

– змістова інтерактивність дає можливість використовувати розроблену презентацію з іншою групою студентів (змінивши її зміст та адаптувавши до рівня підготовленості інших студентів);

– презентації легко розмножуються та служать зручним роздатковим матеріалом;

– сформовані у студентів навички створення презентацій будуть витребувані надалі в їхній професійній діяльності.

Відзначаючи позитивні сторони використання презентацій Power Point у процесі вивчення іноземної мови спеціальності, слід пам'ятати і про наступні недоліки цього виду роботи:

– перевантаженість анімаційними ефектами (різноманітна зміна слайдів) ускладнює сприймання, не акцентує увагу на головному матеріалі та не полегшує запам'ятовування;

– при частому використанні комп'ютерних програм в процесі навчання підвищується стереотипність мислення, здатність до наслідування, знижується креативність студентів, розвиваються навички діяти за схемами, дотримуватися алгоритмів, шаблонів;

– існує можливість включення занадто великої або занадто малої кількості інформації;

– перевантаженість презентацій ілюстративним матеріалом, який не належить до її змісту, як правило заважає розумінню основного.

Висновки. Використання презентацій Power Point у процесі вивчення іноземної мови спеціальності полегшує сприймання навчальної інформації, підвищує пізнавальну активність студентів, стимулює до самостійної дослідницької роботи, сприяє лінгвістичному тренуванню.

Під час виконання навчально-дослідної роботи і в процесі підготовки презентації її результатів студенти набувають практичних умінь і навичок майбутньої професійної діяльності: умінь планувати, аналізувати, виділяти головне, формулювати і трансформувати основні ідеї, створювати і коментувати презентації, тримати контакт з аудиторією, відстоювати власну думку.

Література:

1. Гуревич Р. С. Інформаційно-телекомунікаційні технології в навчальному процесі та наукових дослідженнях : навчальний посібник [для студентів педагогічних ВНЗ і слухачів інститутів післядипломної освіти] / Р. С. Гуревич, М. Ю. Кадемія. – Вінниця : ООО «Планер», 2005. – 366 с.

2. Дементієвська Н. П. Комп'ютерні технології для розвитку учнів та вчителів / Дементієвська Н. П., Морзе Н. В. // Інформаційні технології і засоби навчання : зб. наук. праць / за ред. В. Ю. Бикова, Ю. О. Жука / Інститут засобів навчання АПН України. – К. : Атіка, 2005. – 272 с.

3. Мартинова Р. Ю. Компоненти змісту навчання іноземних мов в ієрархічній послідовності оволодіння ними / Р. Ю. Мартинова // Розвиток педагогічної і психологічної наук в Україні 1992–2002 : зб. наук. праць. – Харків : ОВС, 2002. – Ч. 1. – 640 с.

4. Саливон Т. Л. Підготовка педагогів до розробки навчальних занять із мультимедійним супроводом [Електронний ресурс] – Режим доступу : www.nouv.gou.ua

5. Ястребов Л. Й. Создание мультимедийных презентаций в программе Microsoft Power Point // Вопросы Интернет-образования – №41. – [Електронний ресурс] – Режим доступу : http://vio.fio.ru/vio_41/cd_site/Articles/glava-00/02.htm

У статті досліджено та описано методичні та дидактичні особливості використання презентацій Power Point у процесі вивчення іноземної мови спеціальності, розглянуто низку переваг і недоліків їх використання.

Ключові слова: презентація Power Point, інформаційні технології, пізнавальна активність студентів, дослідницька робота.

В статті досліджені та описані методичні та дидактичні особливості використання презентацій Power Point в процесі вивчення іноземної мови спеціальності, наведені переваги та недоліки їх використання.

Ключевые слова: презентация Power Point, информационные технологии, познавательная активность студентов, исследовательская работа.

In the article the methodical and didactic peculiarities of Power Point presentations application in the process of a foreign language of speciality learning are investigated and described, as well as a number of advantages and disadvantages of their use are given.

Keywords: Power Point presentation, information technologies, student cognitive activity, research work.